

2025/2458

12.12.2025

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2025/2458

z dnia 26 listopada 2025 r.

w sprawie statystyk europejskich dotyczących ludności i mieszkań, zmieniające rozporządzenie (WE) nr 862/2007 oraz uchylające rozporządzenia (WE) nr 763/2008 i (UE) nr 1260/2013

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 338 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

po konsultacji z Komitetem Regionów,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Statystyki europejskie dotyczące ludności i mieszkań odgrywają kluczową rolę w procesie tworzenia polityki i podejmowania decyzji i dlatego są niezbędne do celów planowania, wdrażania i oceny unijnych polityk, w szczególności polityk związanych ze zmianą demograficzną i z zieloną i cyfrową transformacją, polityk odnoszących się do ram promowania efektywności energetycznej, spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, oraz w politykach związanych z zasadami Europejskiego filaru praw socjalnych, a także w tych, które są niezbędne do osiągania celów określonych w Agendzie Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ) na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, w zakresie, w jakim wchodzi w zakres stosowania niniejszego rozporządzenia.
- (2) Europejskie statystyki społeczne, w tym statystyki dotyczące ludności i mieszkań, są obecnie tworzone na podstawie szeregu aktów prawnych. Niniejsze rozporządzenie powinno kontynuować płynną konsolidację i usprawnianie europejskich statystyk społecznych, które rozpoczęto rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1700 ⁽³⁾.
- (3) Statystyki dotyczące ludności stanowią istotną podstawę wielu różnych wskaźników polityki i są stosowane jako punkt odniesienia w całej statystyce europejskiej, w szczególności do określania operatów losowania na potrzeby przeprowadzania reprezentatywnych badań osób oraz gospodarstw domowych na podstawie rozporządzenia (UE) 2019/1700.
- (4) Rada do Spraw Gospodarczych i Finansowych regularnie udziela mandatu Komitetowi ds. Polityki Gospodarczej w zakresie oceny długoterminowej trwałości i jakości finansów publicznych na podstawie prognoz dotyczących ludności, tworzonych przez Eurostat. Takie prognozy ludności są również wykorzystywane do analiz politycznych w kontekście europejskiego semestru. Komisja (Eurostat) powinna dysponować wszystkimi statystykami niezbędnymi do opracowywania i publikowania prognoz dotyczących ludności odpowiadającym potrzebom Unii w zakresie informacji.

⁽¹⁾ Dz.U. C 228 z 29.6.2023, s. 148.

⁽²⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 24 kwietnia 2024 r. (Dz.U. C, C/2025/3787, 17.9.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3787/oj>) oraz stanowisko Rady w pierwszym czytaniu z dnia 29 września 2025 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym). Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 13 listopada 2025 r.

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1700 z dnia 10 października 2019 r. ustanawiające wspólne ramy statystyk europejskich dotyczących osób i gospodarstw domowych, opartych na danych na poziomie indywidualnym zbieranych metodą doboru próby, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 808/2004, (WE) nr 452/2008 i (WE) nr 1338/2008 oraz uchylające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1177/2003 i rozporządzenie Rady (WE) nr 577/98 (Dz.U. L 261 I z 14.10.2019, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1700/oj>).

- (5) Zgodnie z art. 175 akapit drugi Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) co trzy lata Komisja ma przedstawiać Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów sprawozdanie dotyczące postępów w osiąganiu spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej. Dane regionalne i lokalne, w tym dotyczące różnych rodzajów terytoriów, takich jak regiony przygraniczne, miasta i ich miejskie obszary funkcjonalne, obszary wiejskie oraz regiony górskie i wyspiarskie, są niezbędne do przygotowania tych sprawozdań, a także do regularnego monitorowania zmian sytuacji demograficznej i ewentualnych przyszłych wyzwań demograficznych na terytoriach Unii.
- (6) Zgodnie z art. 16 ust. 4 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) większość kwalifikowana członków Rady jest określana, między innymi, na podstawie liczby ludności państw członkowskich. W tym celu, zgodnie z art. 4 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1260/2013⁽⁴⁾, państwa członkowskie mają obecnie obowiązek przekazywać Komisji (Eurostatowi) dane o ich liczbie ludności ogółem na poziomie krajowym. Państwa członkowskie powinny nadal przekazywać takie informacje Komisji (Eurostatowi) na podstawie niniejszego rozporządzenia.
- (7) W 2017 r. Komitet ds. Europejskiego Systemu Statystycznego (zwany dalej „Komitetem ds. ESS”) przyjął „Memorandum budapeszteńskie w sprawie ruchów migracyjnych i integracji – Statystyki migracyjne” (zwane dalej „memorandum budapeszteńskim”), w którym wyrażono potrzebę opracowywania rocznych statystyk dotyczących liczby ludności oraz wybranych jej cech społecznych, ekonomicznych i demograficznych. Unia potrzebuje wiarygodnych i porównywalnych statystyk, aby przestrzegać zasad równości i niedyskryminacji oraz by przestrzegać praw obywateli zapisanych w art. 21 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej oraz w art. 10 i 19 TFUE. Rozporządzenie (UE) 2019/1700 zapewnia ramy zbierania danych metodą doboru próby, umożliwiające zbieranie danych dotyczących równości i niedyskryminacji w zakresie, w jakim jest to wykonalne w oparciu o badania na próbach, oraz analizę niektórych aspektów równości i dyskryminacji dzięki opracowywanym wskaźnikom społeczno-ekonomicznym i informacjom na temat doświadczenia dyskryminacji. Dodatkowo Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA) i Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn (EIGE) prowadzą szczegółowe badania i specjalne ankiety, które mogą zwiększać dostępność statystyk dotyczących równości na poziomie Unii. Ponadto Europejska Fundacja na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy (Eurofound) udostępnia dane i informacje dotyczące warunków życia i pracy, zebrane za pomocą badań. Należy wzmocnić przyszłą współpracę i koordynację między państwami członkowskimi, Eurostatem, FRA, EIGE i Eurofound w odpowiednich ramach prawnych, aby zaspokoić rosnące potrzeby użytkowników w zakresie wiarygodnych i kompleksowych danych dotyczących równości i różnorodności w Unii.
- (8) W memorandum budapeszteńskim wezwano również do poprawy statystyk dotyczących migracji oraz do opracowania i wdrożenia wspólnych definicji dotyczących ludności i migracji, z uwzględnieniem potrzeby ustanowienia pojęć i definicji, które są miarodajne pod względem statystycznym, istotne i możliwe do zastosowania w odniesieniu do nowych rodzajów migracji. Niedawne i bieżące wydarzenia, takie jak wystąpienie Zjednoczonego Królestwa z Unii, oraz kryzysy humanitarne, takie jak ten będący konsekwencją rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie, podkreślają znaczenie aktualnych i szczegółowych statystyk dotyczących migracji i ochrony międzynarodowej, które mają istotne znaczenie dla ustanowienia przeglądu przepływów migracyjnych do Unii, na terytorium Unii oraz z Unii.
- (9) Aby osiągnąć cele określone w komunikacie Komisji z dnia 11 grudnia 2019 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu, opracowywanie i ocena skutecznych polityk wymaga ulepszonych statystyk dotyczących zużycia energii i efektywności energetycznej budynków mieszkalnych, szczegółowych danych geograficznych pokazujących rozmieszczenie ludności oraz pogłębionych badań nad powiązaniem między ludnością a mieszkalnictwem. Pandemia COVID-19 pokazała, że potrzebne są wiarygodne, częste i aktualne statystyki zgonów w Unii. Unia potrzebuje odpowiedniego mechanizmu obowiązkowego zbierania takich danych w ramach Europejskiego Systemu Statystycznego (ESS), z zachowaniem niezbędnej częstotliwości, aktualności i szczegółowości.
- (10) Obowiązkowe zbieranie danych w ramach ESS na podstawie niniejszego rozporządzenia ma na celu ułatwienie regularnego i terminowego monitorowania postępów we wdrażaniu zasad Europejskiego filaru praw socjalnych, w osiągnięciu głównych celów powiązanego z nim planu działania oraz w osiągnięciu celów europejskiej gwarancji dla dzieci ustanowionej zaleceniem Rady (UE) 2021/1004⁽⁵⁾ na poziomie krajowym, zapewniając jednocześnie dane ułatwiające ocenę skutków dystrybucyjnych zmiany klimatu i odpowiednich polityk.

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1260/2013 z dnia 20 listopada 2013 r. w sprawie statystyk europejskich w dziedzinie demografii (Dz.U. L 330 z 10.12.2013, s. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1260/oj>).

⁽⁵⁾ Zalecenie Rady (UE) 2021/1004 z dnia 14 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia europejskiej gwarancji dla dzieci (Dz.U. L 223 z 22.6.2021, s. 14, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2021/1004/oj>).

- (11) Na wniosek Komisji Statystycznej ONZ, Rada Gospodarcza i Społeczna ONZ przyjmuje co dziesięć lat rezolucje dotyczące światowego spisu powszechnego ludności i mieszkań, a także wzywa państwa członkowskie ONZ do przeprowadzenia spisów powszechnych ludności i mieszkań zgodnie z międzynarodowymi i regionalnymi zaleceniami oraz do utrzymania integralności, wiarygodności, dokładności i wartości wyników takich spisów. Statystyki europejskie dotyczące ludności i mieszkań powinny uwzględniać te międzynarodowe i regionalne zalecenia.
- (12) Jednym z głównych celów Unii jest usprawnienie obowiązków sprawozdawczych i zmniejszenie obciążeń administracyjnych. Celem komunikatu Komisji z dnia 16 marca 2023 r. zatytułowanego „Długoterminowa konkurencyjność UE: perspektywa na przyszłość po 2030 r.” jest racjonalizacja i uproszczenie wymogów sprawozdawczych o 25 % dla przedsiębiorstw i administracji, bez jednoczesnego podważania powiązanych celów polityki. Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 223/2009⁽⁶⁾ ustanowiono ramy prawne opracowywania, tworzenia i rozpowszechniania europejskich statystyk w oparciu o wspólne zasady statystyczne. W rozporządzeniu tym określono kryteria jakości oraz odniesiono się do potrzeby ograniczenia do minimum obciążenia respondentów badań oraz przyczynienia się do realizacji bardziej ogólnego celu, jakim jest zmniejszenie obciążenia administracyjnego. Nowe ramy prawne statystyk europejskich dotyczących ludności i mieszkań powinny być oparte na kryteriach jakości określonych w tym rozporządzeniu i wdrażać te kryteria oraz zmniejszać obciążenia administracyjne dzięki skutecznemu i efektywnemu wykorzystywaniu dostępnych źródeł danych, w tym danych administracyjnych.
- (13) Ponieważ rejestry administracyjne są najbardziej efektywnymi pod względem kosztów i administracyjnie efektywnymi źródłami danych, które opierają się na zasadzie jednorazowości, powinno być możliwe wykorzystywanie ich w odniesieniu do wszystkich zbiorów danych przekazywanych Komisji, pod warunkiem że państwa członkowskie potwierdzą, w stosownych przypadkach, stosując metody szacowania, że zakres i jakość tych źródeł danych są wystarczające, oraz pod warunkiem że dokładnie opiszą zakres i jakość w sprawozdaniach dotyczących jakości i metadanych towarzyszących przesłanym danym.
- (14) Ocena opublikowanych statystyk w zakresie spisów powszechnych ludności i mieszkań w Unii, dotyczących międzynarodowych przepływów migracyjnych, liczby migrantów i nabycia obywatelstwa oraz statystyk demograficznych pokazała, że obecne ramy prawne obejmujące rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 862/2007⁽⁷⁾ i (WE) nr 763/2008⁽⁸⁾ oraz rozporządzenie (UE) nr 1260/2013 spowodowały znaczącą ogólną poprawę statystyk w porównaniu z sytuacją w 2005 r., przed rozpoczęciem obowiązywania obecnych ram prawnych. Ramy te mogą jednak powodować brak spójności i porównywalności, co należy mieć na uwadze.
- (15) Zmiana klimatu, transformacja cyfrowa, zmieniająca się sytuacja demograficzna i ostatnie trendy migracyjne stworzyły potrzebę bardziej aktualnych, częstszych i bardziej szczegółowych statystyk europejskich dotyczących ludności, zmian społeczno-ekonomicznych, ruchu naturalnego i mieszkań, w tym obejmujących szczegółowe informacje dotyczące tematów lub grup, które w ciągu ostatniego dziesięciolecia stały się istotne z politycznego i społecznego punktu widzenia. Obecne ramy prawne na dodatek nie są wystarczająco elastyczne, aby mogły być dostosowywane do zmieniających się potrzeb polityki i aby umożliwiały wykorzystanie nowych źródeł danych na poziomie unijnym i krajowym. Ponadto struktura obecnych ram prawnych, składająca się z trzech odrębnych rozporządzeń, przyjętych w różnym czasie, prowadzi do niespójności w opracowywanych wynikach statystycznych. Rozporządzenie (UE) nr 1260/2013 przestanie mieć zastosowanie w dniu 31 sierpnia 2028 r., w związku z czym konieczne są nowe ramy prawne dla statystyk demograficznych, które są zbierane na podstawie tego rozporządzenia. Nowe ramy prawne powinny być bardziej spójne i elastyczne, powinny obejmować zmianę odpowiednich części rozporządzenia (WE) nr 862/2007 oraz powinny uchylić rozporządzenia (WE) nr 763/2008 i (UE) nr 1260/2013.

⁽⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 223/2009 z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie statystyki europejskiej oraz uchylające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE, Euratom) nr 1101/2008 w sprawie przekazywania do Urzędu Statystycznego Wspólnot Europejskich danych statystycznych objętych zasadą poufności, rozporządzenie Rady (WE) nr 322/97 w sprawie statystyk Wspólnoty oraz decyzję Rady 89/382/EWG, Euratom w sprawie ustanowienia Komitetu ds. Programów Statystycznych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 87 z 31.3.2009, s. 164, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/223/oj>).

⁽⁷⁾ Rozporządzenie (WE) nr 862/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. w sprawie statystyk Wspólnoty z zakresu migracji i ochrony międzynarodowej oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 311/76 w sprawie zestawienia statystyk dotyczących pracowników cudzoziemców (Dz.U. L 199 z 31.7.2007, s. 23, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2007/862/oj>).

⁽⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 763/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie spisów powszechnych ludności i mieszkań, (Dz.U. L 218 z 13.8.2008, s. 14, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2008/763/oj>).

- (16) Art. 3 rozporządzenia (WE) nr 862/2007 obejmuje statystyki dotyczące obywatelstwa i kraju urodzenia ludności rezydującej (liczba migrantów), zmiany miejsca zamieszkania między państwami (międzynarodowe przepływy migracyjne) oraz nabycia obywatelstwa przez ludność rezydującą. Pozostałe statystyki zbierane na podstawie tego rozporządzenia dotyczą procedur administracyjnych i sądowych związanych z prawodawstwem imigracyjnym i ochroną międzynarodową. Statystyki, o których mowa w art. 3 tego rozporządzenia, są ściśle powiązane i powinny być spójne ze statystykami dotyczącymi ludności rezydującej i zmianami demograficznymi, przewidzianymi w rozporządzeniach (WE) nr 763/2008 i (UE) nr 1260/2013. Aby zapewnić spójność, statystyki te należy zatem włączyć do jednej podstawy prawnej, a art. 3 rozporządzenia (WE) nr 862/2007 należy uchylić.
- (17) Duża zmienność niektórych cech ludności i mieszkań, w szczególności w powiązaniu ze zjawiskami demograficznymi, społeczno-ekonomicznymi i migracyjnymi, oraz związana z tym potrzeba natychmiastowego ukierunkowania i dostosowania polityk oznacza, że istnieje zapotrzebowanie na szybko dostępne statystyki wkrótce po odpowiednim dla nich okresie odniesienia. Należy zatem istotnie zwiększyć częstotliwość i aktualność statystyk, w miarę możliwości poprzez wykorzystanie danych administracyjnych i rejestrów administracyjnych. W tym celu konieczne jest, aby państwa członkowskie zapewniły swoim krajowym urzędom statystycznym odpowiednie zasoby.
- (18) Rozporządzeniem (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady⁽⁹⁾ ustanowiono opartą na siatce metodykę określania typologii terytorialnej w oparciu o rozmieszczenie ludności w komórkach siatki kilometrowej. Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2018/1799⁽¹⁰⁾, którym ustanowiono tymczasowe bezpośrednie działanie w dziedzinie statystyki na rzecz upowszechnienia wybranych tematów towarzyszących spisom powszechnym ludności i mieszkań w 2021 r., przewiduje główne kategorie wyników spisów powszechnych w oparciu o siatkę kilometrową obejmującą całą Europę. Nowe ramy prawne powinny zapewnić dalsze rozpowszechnianie georeferencyjnych statystyk ludnościowych opartych na siatkach oraz ich rozszerzenie na statystyki dotyczące mieszkań.
- (19) Jednostki terytorialne i siatki statystyczne, o których mowa w niniejszym rozporządzeniu, mają być takie same, jak te przewidziane w rozporządzeniu (WE) nr 1059/2003.
- (20) Do celów geokodowania lokalizacji ma być wykorzystywany temat jednostek statystycznych określonych w załączniku III do dyrektywy 2007/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹¹⁾.
- (21) Obecne ramy prawne statystyk europejskich dotyczących ludności i mieszkań należy zaktualizować w celu zapewnienia, aby obecnie odrębne procesy statystyczne zostały zintegrowane we wspólnych ramach, co umożliwi ESS skuteczne reagowanie na nowe potrzeby Unii w zakresie informacji i sprzyjać będzie innowacjom w dziedzinie statystyki. Konieczne jest ulepszenie produktów statystyki, aby zachowały one aktualność w obliczu zmian i wyzwań demograficznych, migracyjnych, społecznych i gospodarczych, tak aby stanowiły one wsparcie dla kształtowania polityki i procesu decyzyjnego.
- (22) Ulepszone regularne (roczne i śródroczne) statystyki dotyczące ludności i mieszkań należy uzupełnić informacjami pochodzącymi ze skoordynowanych spisów powszechnych ludności i mieszkań w Unii przeprowadzanych co dziesięć lat zgodnie z zasadami i zaleceniami ONZ dotyczącymi spisów powszechnych ludności i mieszkań. Spisy powszechne ludności i mieszkań to także wyjątkowa okazja do zaprezentowania statystyki publicznej od strony działań i wyników.
- (23) Unijne spisy powszechne ludności i mieszkań powinny stać się bardziej efektywne pod względem kosztów dzięki pełnemu wykorzystaniu bogatego zestawu danych administracyjnych dostępnych w państwach członkowskich lub dzięki połączeniu innowacyjnych metod i źródeł, w tym nowych źródeł pojawiających się w związku ze świadczeniem usług cyfrowych. Spisy te powinno się również wykorzystać do aktualizacji demograficznego poziomu odniesienia. Korzystanie z takich nowych źródeł powinno podlegać zabezpieczeniom prawnym, technicznym i proceduralnym ustanowionym rozporządzeniem (WE) nr 223/2009.

⁽⁹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 roku w sprawie ustalenia wspólnej klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) (Dz.U. L 154 z 21.6.2003, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2003/1059/oj>).

⁽¹⁰⁾ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2018/1799 z dnia 21 listopada 2018 r. w sprawie ustanowienia tymczasowego bezpośredniego działania w dziedzinie statystyki dotyczącego rozpowszechniania wybranych tematów spisu ludności i mieszkań z 2021 r. geokodowanych w siatce kilometrowej (Dz.U. L 296 z 22.11.2018, s. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2018/1799/oj).

⁽¹¹⁾ Dyrektywa 2007/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 marca 2007 r. ustanawiająca infrastrukturę informacji przestrzennej we Wspólnocie Europejskiej (INSPIRE) (Dz.U. L 108 z 25.4.2007, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2007/2/oj>).

- (24) Państwa członkowskie i Komisja (Eurostat) powinny mieć dostęp do jak najszerzego katalogu możliwych źródeł danych, aby tworzyć wysokiej jakości statystyki europejskie dotyczące ludności i mieszkań w sposób efektywny pod względem kosztów. W tym względzie kluczowe jest, aby krajowe urzędy statystyczne i inne organy krajowe umieszczone w wykazie, o którym mowa w art. 5 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 223/2009 (zwane dalej „krajowymi organami statystycznymi”), mogły mieć w odpowiednim czasie dostęp do danych administracyjnych będących w posiadaniu administracji publicznych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym oraz prawo do ich wykorzystywania, zgodnie z art. 17a tego rozporządzenia. Przykładowo, statystyki dotyczące efektywności energetycznej budynków mogą opierać się na danych administracyjnych dotyczących wydawania świadectw energetycznych dla budynków na podstawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE⁽¹²⁾. Krajowe organy statystyczne powinny mieć regularny i w odpowiednim czasie dostęp do baz danych dotyczących charakterystyki energetycznej budynków, zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1275⁽¹³⁾. Krajowe organy statystyczne muszą być również zaangażowane w podejmowanie decyzji dotyczących projektu i rozbudowy odpowiednich administracyjnych źródeł danych w celu zapewnienia, aby te źródła danych mogły być dalej wykorzystywane na potrzeby opracowywania statystyk publicznych.
- (25) W ostatnich latach na poziomie Unii stworzono kompleksowe bazy danych i systemy interoperacyjności dotyczące miejsca pobytu, ruchu naturalnego, obywatelstwa oraz przepływów migracyjnych i transgranicznych ludności, takie jak te ustanowione na podstawie rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014⁽¹⁴⁾, (UE) 2018/1724⁽¹⁵⁾, (UE) 2019/817⁽¹⁶⁾ oraz (UE) 2019/818⁽¹⁷⁾. Zawierają one cenne informacje, które można wykorzystać do opracowywania i zapewniania jakości statystyk europejskich dotyczących ludności i mieszkań.
- (26) Należy umożliwić Komisji (Eurostatowi) wykorzystywanie baz danych i systemów interoperacyjności na poziomie unijnym wyłącznie do celów statystycznych, z zastrzeżeniem rygorystycznego stosowania przepisów dotyczących ochrony danych i prywatności danych zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725⁽¹⁸⁾. Powinno to mieć zastosowanie, w szczególności, do danych statystycznych przechowywanych w centralnym repozytorium sprawozdawczo-statystycznym (CRRS), ustanowionym na podstawie art. 39 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2019/817 i art. 39 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2019/818 oraz na podstawie rozporządzeń ustanawiających systemy, których dane statystyczne są przechowywane w CRRS. W szczególności, zważywszy na to, że CRRS ma zawierać międzysystemowe dane statystyczne i sprawozdania analityczne służące politykom, celom operacyjnym i celom związanym z jakością danych, Komisja (Eurostat) powinna, w największym możliwym zakresie, współpracować z Agencją Unii Europejskiej ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (eu-LISA) w celu zapewnienia wymaganych statystyk europejskich.
-
- ⁽¹²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (Dz.U. L 153 z 18.6.2010, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2010/31/oj>).
- ⁽¹³⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1275 z dnia 24 kwietnia 2024 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (Dz.U. L, 2024/1275, 8.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj>).
- ⁽¹⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE (Dz.U. L 257 z 28.8.2014, s. 73 ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj>).
- ⁽¹⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1724 z dnia 2 października 2018 r. w sprawie utworzenia jednolitego portalu cyfrowego w celu zapewnienia dostępu do informacji, procedur oraz usług wsparcia i rozwiązywania problemów, a także zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1024/2012 (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1724/oj>).
- ⁽¹⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/817 z dnia 20 maja 2019 r. w sprawie ustanowienia ram interoperacyjności systemów informacyjnych UE w obszarze granic i polityki wizowej oraz zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 767/2008, (UE) 2016/399, (UE) 2017/2226, (UE) 2018/1240, (UE) 2018/1726, (UE) 2018/1861 oraz decyzje Rady 2004/512/WE i 2008/633/WSiSW (Dz.U. L 135 z 22.5.2019, s. 27, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/817/oj>).
- ⁽¹⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/818 z dnia 20 maja 2019 r. w sprawie ustanowienia ram interoperacyjności systemów informacyjnych UE w obszarze współpracy policyjnej i sądowej, azylu i migracji oraz zmieniające rozporządzenia (UE) 2018/1726, (UE) 2018/1862 oraz (UE) 2019/816 (Dz.U. L 135 z 22.5.2019, s. 85, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/818/oj>).
- ⁽¹⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

- (27) W odniesieniu do danych od podmiotów prywatnych, mowa o ogromnych zasobach danych posiadanych przez te podmioty, uzyskanych w wyniku prowadzonej przez nie działalności, które to dane krajowe organy statystyczne oraz Komisja (Eurostat) mogłyby wykorzystywać do tworzenia statystyki publicznej. Takie dane mogą ulepszyć statystyki europejskie dotyczące ludności i mieszkań pod względem ich zakresu, aktualności i użyteczności w kontekście reagowania kryzysowego oraz mogą umożliwić innowacje statystyczne. Takie dane mogą stanowić uzupełnienie istniejących statystyk demograficznych i migracyjnych, prowadzić do innowacji statystycznych, a nawet służyć do opracowywania wczesnych szacunków, pod warunkiem zapewnienia ochrony praw i wolności posiadaczy danych. Krajowe organy statystyczne oraz Komisja (Eurostat) mają dostęp do takich danych oraz mają możliwość ich wykorzystywania, a także powinny współpracować z prywatnymi posiadaczami danych zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 223/2009.
- (28) Aby zapewnić porównywalność statystyk europejskich dotyczących ludności i mieszkań na poziomie Unii, konieczne jest zharmonizowane stosowanie i wdrażanie wspólnych definicji odnoszących się do ludności. Aby wdrożyć jednolitą zharmonizowaną bazę ludności w sposób spójny, solidny i efektywny pod względem kosztów, a jednocześnie zapewnić wyniki w odpowiednim czasie, w stosownych przypadkach powinna istnieć możliwość stosowania opartych na podstawach naukowych technik modelowania i metod statystycznych, takich jak ślady życia.
- (29) W celu zapewnienia jak największej kompletności państwa członkowskie powinny stosować metody szacowania w celu uzyskania dokładnych szacunków liczby ludności ogółem na poziomie krajowym. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość stosowania metod szacowania w odniesieniu do bardziej szczegółowych podziałów, w tym podziałów geograficznych. Istotny brak wiedzy na temat indywidualnych cech, takich jak wiek i płeć, jest nieodłącznym elementem niektórych metod szacowania, na przykład przy szacowaniu statystyk opartych na danych, które nie są dostępne ze źródeł administracyjnych lub innych. W przypadku gdy takie metody szacowania skutkują niewystarczającym poziomem szczegółowości podziału, państwa członkowskie powinny mieć możliwość zastosowania specjalnej kategorii dostosowania w celu oszacowania liczby ludności we wszystkich odpowiednich zbiorach danych. Stosowanie takich kategorii dostosowania, ze wskazaniem „nieustalonych” danych, zapewnia niezbędną elastyczność w sytuacjach, w których wykorzystano wszystkie dostępne źródła danych i nie można uzyskać bardziej szczegółowych danych. W przypadku gdy państwa członkowskie stosują specjalną kategorię dostosowania, powinny wyjaśnić swoją metodologię oraz podać powody użycia kategorii dostosowania w odpowiednich raportach jakości.
- (30) Państwa członkowskie powinny przekazywać dane i metadane w formie elektronicznej, w odpowiednim formacie technicznym, który ma być zapewniony przez Komisję (Eurostat). Standardy międzynarodowe, takie jak inicjatywa w sprawie wymiany danych statystycznych i metadanych (SDMX), oraz standardy statystyczne lub techniczne opracowane w Unii, takie jak standardy dotyczące metadanych i walidacji lub zasady europejskich ram interoperacyjności, powinny być stosowane w zakresie, w jakim są one istotne dla statystyk europejskich dotyczących ludności i mieszkań. Komitet ds. ESS zatwierdził standardy ESS w zakresie metadanych i raportów jakości określonych w art. 12 rozporządzenia (WE) nr 223/2009. Standardy te mają się przyczynić do harmonizacji sprawozdawczości oraz zapewniania jakości na podstawie niniejszego rozporządzenia, wobec czego należy je wprowadzić.
- (31) Statystyki europejskie dotyczące ludności i mieszkań powinny spełniać kryteria jakości dotyczące przydatności, dokładności, aktualności i terminowości, dostępności i przejrzystości, porównywalności i spójności określone w rozporządzeniu (WE) nr 223/2009. Należy zwiększać jakość tych statystyk zgodnie ze zmieniającymi się potrzebami Unii oraz ustanowić mechanizmy w celu uwzględnienia możliwych sytuacji, w których jakość danych nie jest zagwarantowana. Odpowiednie wyniki ocen jakości przeprowadzanych przez Komisję (Eurostat) powinny być publicznie dostępne dla użytkowników statystyk poprzez zapewnienie bezpłatnego i prostego dostępu do tych statystyk w bazach danych Komisji (Eurostatu) na stronie internetowej i w jej publikacjach.
- (32) Europejskie statystyki dotyczące ludności i mieszkań powinny uwzględniać utrzymujący się problem braku danych dotyczących grup ludności trudnych do zbadania, takich jak osoby mieszkające w instytucjach, osoby z niepełnosprawnościami, osoby bezdomne, osoby ze środowisk migracyjnych i bezpaństwowcy. Aby uzyskać możliwie najlepszy obraz społeczeństwa oraz zapobiegać nierównościom społecznym i ekonomicznym, państwa członkowskie powinny dążyć do tego, aby zapewnić dokładne uwzględnienie grup ludności trudnych do zbadania. Do rozwiązania tej kwestii należy wykorzystywać badania pilotażowe i studia wykonalności przeprowadzone na podstawie niniejszego rozporządzenia.

- (33) W celu wypracowania odpowiednich, terminowych i skutecznych polityk należy pozyskać wiarygodne i porównywalne dane, w podziale według płci, wieku oraz, w stosownych przypadkach, obywatelstwa, statusu społeczno-ekonomicznego, obszaru geograficznego i innych cech zgodnie z zasadami statystycznymi określonymi w art. 338 TFUE oraz w Europejskim kodeksie praktyk statystycznych i ramach zapewniania jakości ESS. Dane te są istotne dla lepszego zrozumienia tendencji demograficznych i mieszkaniowych, zwalczania dyskryminacji wielowymiarowej oraz wdrożenia i oceny unijnych polityk, celów i działań politycznych, takich jak europejska strategia w dziedzinie opieki określona w komunikacie Komisji z dnia 7 września 2022 r. w sprawie europejskiej strategii w dziedzinie opieki, europejska strategia na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami określona w komunikacie Komisji z dnia 3 marca 2021 r. w sprawie europejskiej strategii na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030 i europejska platforma zwalczania bezdomności określona w deklaracji lizbońskiej z 21 czerwca 2021 r. w sprawie europejskiej platformy zwalczania bezdomności, które w dużej mierze opierają się na danych o gospodarstwach domowych i rodzinach. Należy zachęcać do podziału danych według niepełnosprawności poprzez wykorzystanie istniejących i nowych administracyjnych źródeł danych jako środek nacisku. Zbieranie i wykorzystanie danych ma być prowadzone z pełnym poszanowaniem unijnych i krajowych norm dotyczących prywatności i innych praw podstawowych, w szczególności jeśli chodzi o dane dotyczące niepełnoletnich. Podział według płci powinien odzwierciedlać dane dostępne w państwach członkowskich. W niektórych państwach członkowskich istnieje obecnie prawna możliwość zarejestrowania się przez daną osobę jako osoba trzeciej płci, często jako osoba neutralna płciowo. Niniejsze rozporządzenie nie ma wpływu na odpowiednie przepisy krajowe nadające skuteczność takiemu uznaniu.
- (34) Rozporządzenie (WE) nr 223/2009 zawiera przepisy dotyczące przekazywania Komisji (Eurostatowi) danych przez państwa członkowskie i wykorzystywania tych danych, w tym przepisy dotyczące przekazywania i ochrony danych poufnych. Środki podjęte zgodnie z niniejszym rozporządzeniem powinny zapewniać, aby dane poufne były przekazywane i wykorzystywane wyłącznie do celów statystycznych na podstawie art. 21 i 22 tego rozporządzenia.
- (35) Komisja (Eurostat) ma przestrzegać poufności danych statystycznych przekazywanych jej przez państwa członkowskie na podstawie rozporządzenia (WE) nr 223/2009. W odniesieniu do statystyk ludnościowych zbieranych na podstawie niniejszego rozporządzenia należy wypracować zharmonizowane podejście pozwalające na zapewnienie wysokiej jakości danych zagregowanych na poziomie europejskim, przy jednoczesnym unikaniu ujawniania danych poufnych w produktach statystycznych, w największym możliwym zakresie unikając ukrywania danych.
- (36) Źródła danych dostępne na poziomie krajowym nie zawsze są w stanie dokładnie uchwycić zjawiska związane ze swobodnym przepływem osób w Unii, dostępem osób do transgranicznych usług dotyczących ruchu naturalnego oraz korzystaniem z prawa do zakupu i własności nieruchomości mieszkalnych w całej Unii stanowiących główne miejsce zamieszkania, zakwaterowanie wakacyjne lub drugie miejsce zamieszkania. Występują też asymetrie w przypadku dwustronnych przepływów migracyjnych oraz trudności w dokonywaniu pomiarów dotyczących grup ludności, na przykład wśród migrantów, osób bezdomnych lub bezpaństwowców. Z tego względu udostępnianie danych na potrzeby opracowywania statystyk dotyczących ludności i migracji oraz zapewnienia ich jakości powinno zostać wzmocnione i traktowane jako kolejne źródło danych. Takie usprawnione udostępnianie danych powinno obejmować zakres odpowiednich danych, w tym danych, które w oczywisty sposób nie umożliwiają, bezpośrednio ani pośrednio, identyfikacji jednostek statystycznych. Powinno ono obejmować również dane, które mogą być objęte poufnością informacji statystycznych. Państwa członkowskie powinny, w swoim własnym interesie oraz w interesie innych państw członkowskich, uczestniczyć w działaniach służących udostępnianiu danych, w tym w projektach pilotażowych oceniających innowacyjne bezpieczne rozwiązania. Komisja (Eurostat) powinna również ustanowić bezpieczną infrastrukturę ułatwiającą takie udostępnianie danych, przy jednoczesnym zapewnieniu wszystkich koniecznych zabezpieczeń na potrzeby ochrony danych.
- (37) Dzielenie się poufnymi danymi powinno się odbywać wyłącznie na podstawie wniosku uzasadniającego konieczność dzielenia się tymi danymi na podstawie rozdziału V rozporządzenia (WE) nr 223/2009.
- (38) W dłuższej perspektywie wspólne działania w ramach ESS na rzecz złagodzenia obaw związanych z jakością statystyk transgranicznych – takich jak podwójne liczenie mieszkańców Unii korzystających ze swobody przemieszczania się – powinny korzystać, na przykład, z unikalnych identyfikatorów cyfrowych ustanowionych na poziomie Unii na podstawie rozporządzenia (UE) nr 910/2014.

- (39) Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 ⁽¹⁹⁾ i rozporządzenia (UE) 2018/1725 oraz dyrektywy 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽²⁰⁾. Te akty ustawodawcze – w ich odpowiednich zakresach stosowania – mają zastosowanie do przetwarzania danych osobowych na podstawie niniejszego rozporządzenia, biorąc pod uwagę fakt, że dane osobowe przetwarzane do celów statystycznych w interesie publicznym są poufnymi danymi statystycznymi, podlegającymi zasadzie poufności informacji statystycznych. W związku z tym takie dane mają być wykorzystywane wyłącznie do celów statystycznych i nigdy nie powinny być wykorzystywane do działań lub decyzji dotyczących jakiegokolwiek konkretnej osoby fizycznej. Wskazane jest, aby do przetwarzania, udostępniania i archiwizacji danych osobowych do celów statystycznych na podstawie niniejszego rozporządzenia były wykorzystywane dane zanonimizowane lub spseudonimizowane, aby zagwarantować zabezpieczenia przyjęte na podstawie art. 89 rozporządzenia (UE) 2016/679 i art. 13 rozporządzenia (UE) 2018/1725. W przypadku przetwarzania danych osobowych na podstawie rozporządzenia (UE) 2016/679 lub (UE) 2018/1725, należy w pełni stosować zasady zgodności z prawem, sprawiedliwości, przejrzystości i dokładności, celowości, minimalizacji danych, ograniczenia przechowywania oraz integralności i poufności danych. Podobnie, zastosowanie powinny mieć zasady statystyczne określone w art. 2 rozporządzenia (WE) nr 223/2009 i dalej rozwijane w Europejskim kodeksie praktyk statystycznych.
- (40) Statystyki europejskie dotyczące ludności i mieszkań należy rozwijać, aby uwzględniały pojawiające się potrzeby w zakresie danych wynikające ze zmieniających się priorytetów polityk oraz zmian sytuacji demograficznej, migracyjnej, społecznej lub gospodarczej w Unii. Komisja (Eurostat) powinna w stosownych przypadkach przeprowadzać badania pilotażowe i studia wykonalności oceniające wykonalność danych dostosowań i uwzględniać przy tym takie aspekty jak koszty i obciążenia administracyjne państw członkowskich oraz dostępność odpowiednich źródeł danych. Przygotowując te badania, Komisja powinna zapewnić ich reprezentatywność na poziomie Unii, przy jednoczesnym odzwierciedleniu rozbieżności między państwami członkowskimi. Komisja powinna oceniać wyniki tych badań we współpracy z państwami członkowskimi.
- (41) Aby uwzględniać tendencje demograficzne, gospodarcze i społeczne, rozwój technologii oraz potrzeby opracowania dobrze skierowanych polityk w odpowiednim czasie, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 TFUE w celu zmiany wykazu tematów szczegółowych objętych europejskimi statystykami dotyczącymi ludności i mieszkań oraz określania informacji, które mają być przekazywane przez państwa członkowskie do celów gromadzenia dodatkowych danych statystycznych. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa ⁽²¹⁾. W szczególności, aby zapewnić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie udział na równych zasadach w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.
- (42) Znaczenie europejskich statystyk jako kluczowej części procesu podejmowania decyzji opartych na dowodach jest odzwierciedlone w ramach programowania i finansowania ustanowionych rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/690 ⁽²²⁾ w celu opracowywania, tworzenia i rozpowszechniania statystyk europejskich (Program na rzecz jednolitego rynku). Państwa członkowskie powinny mieć możliwość ubiegania się o wsparcie finansowe z Programu na rzecz jednolitego rynku oraz z Instrumentu Wsparcia Technicznego ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/240 ⁽²³⁾ zgodnie z celami i zasadami dotyczącymi tych instrumentów, w celu dostosowania swoich krajowych systemów statystycznych, poprawy metodologii i jakości danych statystycznych oraz planowania i wdrażania wszelkiego dodatkowego zbierania danych na podstawie niniejszego rozporządzenia.
-
- ⁽¹⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).
- ⁽²⁰⁾ Dyrektywa 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lipca 2002 r. dotycząca przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej (dyrektywa o prywatności i łączności elektronicznej) (Dz.U. L 201 z 31.7.2002, s. 37, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2002/58/oj>).
- ⁽²¹⁾ Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2016/512/oj.
- ⁽²²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/690 z dnia 28 kwietnia 2021 r. ustanawiające program na rzecz rynku wewnętrznego, konkurencyjności przedsiębiorstw, w tym małych i średnich przedsiębiorstw, dziedziny roślin, zwierząt, żywności i paszy, oraz statystyk europejskich (Program na rzecz jednolitego rynku) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 99/2013, (UE) nr 1287/2013, (UE) nr 254/2014 i (UE) nr 652/2014 (Dz.U. L 153 z 3.5.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/690/oj>).
- ⁽²³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/240 z dnia 10 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument Wsparcia Technicznego (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/240/oj>).

- (43) Na podstawie rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509⁽²⁴⁾ i (UE, Euratom) nr 883/2013⁽²⁵⁾ oraz rozporządzeń Rady (WE, Euratom) nr 2988/95⁽²⁶⁾, (Euratom, WE) nr 2185/96⁽²⁷⁾ i (UE) 2017/1939⁽²⁸⁾ interesy finansowe Unii należy chronić za pomocą proporcjonalnych środków, w tym środków w zakresie zapobiegania nieprawidłowościom – w tym nadużyciom finansowym – ich wykrywania, korygowania i prowadzenia w ich sprawie postępowań, odzyskiwania środków utraconych, nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych oraz, w stosownych przypadkach, nakładania kar administracyjnych. Ponadto Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) jest uprawniony do prowadzenia dochodzeń administracyjnych, w tym kontroli na miejscu i inspekcji, w celu ustalenia, czy miały miejsce nadużycia finansowe, korupcja lub jakakolwiek inna nielegalna działalność na szkodę interesów finansowych Unii. Prokuratura Europejska („EPPO”) jest uprawniona na podstawie rozporządzenia (UE) 2017/1939 do prowadzenia postępowań przygotowawczych oraz do wnoszenia i popierania oskarżeń w sprawie przestępstw naruszających interesy finansowe Unii, jak przewidziano w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371⁽²⁹⁾. Na podstawie rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 każda osoba lub podmiot, które otrzymują środki finansowe Unii, są zobowiązane w pełni współpracować w celu ochrony interesów finansowych Unii, przyznać Komisji, OLAF, Trybunałowi Obrachunkowemu oraz – w przypadku państw członkowskich, które uczestniczą we wzmocnionej współpracy na podstawie rozporządzenia (UE) 2017/1939 – EPPO niezbędne prawa i dostęp, a także zapewniać, aby wszelkie osoby trzecie uczestniczące we wdrażaniu środków finansowych Unii przyznały tym organom równoważne prawa.
- (44) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w zakresie określania wymogów dotyczących danych i metadanych, formatów technicznych i procedur przekazywania danych i metadanych oraz treści i struktury raportów jakości. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011⁽³⁰⁾.
- (45) W przypadku gdyby wykonanie niniejszego rozporządzenia lub przyjętych na jego podstawie aktów delegowanych lub wykonawczych wymagało istotnych dostosowań w krajowym systemie statystycznym państwa członkowskiego, Komisja powinna mieć możliwość udzielenia danemu państwu członkowskiemu odstępstwa w należycie uzasadnionych przypadkach i na określony czas.
- (46) Ponieważ cel niniejszego rozporządzenia, a mianowicie systematyczne tworzenie statystyk europejskich dotyczących ludności i mieszkań, nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na wymóg spójności i porównywalności możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (47) Zgodnie z art. 42 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2018/1725 skonsultowano się z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych, który wydał opinię w dniu 16 marca 2023 r.⁽³¹⁾
- (48) Skonsultowano się z Komitetem ds. ESS,

⁽²⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 z dnia 23 września 2024 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (Dz.U. L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

⁽²⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).

⁽²⁶⁾ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>).

⁽²⁷⁾ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

⁽²⁸⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej (EPPO) (Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>).

⁽²⁹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii (Dz.U. L 198 z 28.7.2017, s. 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

⁽³⁰⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

⁽³¹⁾ Dz.U. C 123 z 5.4.2023, s. 9.

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejszym rozporządzeniem ustanawia się wspólne ramy prawne opracowywania, tworzenia i rozpowszechniania statystyk europejskich dotyczących ludności i mieszkań.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „obywatelstwo” oznacza szczególną więź prawną pomiędzy osobą a państwem, nabytą poprzez urodzenie lub naturalizację, niezależnie od tego, czy powstała poprzez deklarację, wybór, małżeństwo, przysposobienie lub w inny sposób, zgodnie z prawem krajowym;
- 2) „miejsce zamieszkania” oznacza miejsce, w którym osoba zazwyczaj spędza czas przeznaczony na odpoczynek, niezależnie od czasowych nieobecności związanych z wypoczynkiem, urlopem, odwiedzinami u przyjaciół i krewnych, interesami, leczeniem medycznym lub pielgrzymkami religijnymi, pod warunkiem że osoba ta:
 - a) mieszkała w tym miejscu przez większość czasu w ciągu 12 miesięcy przed dniem odniesienia i włącznie z tym dniem; lub
 - b) przybyła do tego miejsca w ciągu 12 miesięcy przed dniem odniesienia i włącznie z tym dniem oraz w przypadku gdy istnieje zamiar lub oczekiwanie, że osoba ta przebywa tam przez większość czasu w ciągu co najmniej 12 miesięcy od dnia przybycia;
- 3) „ślady życia” oznaczają informacje wskazujące na faktyczną obecność i miejsce zamieszkania osoby na danym terytorium, które mogą zostać uzyskane z dowolnego odpowiedniego źródła lub połączenia takich źródeł, łącznie ze śladami cyfrowymi odnoszącymi się do danej osoby;
- 4) „migracja międzynarodowa” oznacza zdarzenie polegające na tym, że osoba ustanawia swoje miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego lub państwa trzeciego, a uprzednio miała miejsce zamieszkania w innym państwie członkowskim lub państwie trzecim;
- 5) „imigrant” oznacza osobę, która w wyniku migracji międzynarodowej w okresie odniesienia ustanowiła swoje nowe miejsce zamieszkania na terytorium sprawozdającego państwa członkowskiego;
- 6) „emigrant” oznacza osobę, która w wyniku migracji międzynarodowej w okresie odniesienia ustanowiła swoje nowe miejsce zamieszkania poza terytorium sprawozdającego państwa członkowskiego, a uprzednio miała miejsce zamieszkania na terytorium sprawozdającego państwa członkowskiego;
- 7) „migracja wewnętrzna” oznacza zdarzenie polegające na tym, że osoba zmienia swoje miejsce zamieszkania na terytorium sprawozdającego państwa członkowskiego;
- 8) „grupy ludności trudne do zbadania” oznaczają grupy osób, w przypadku których istnieje rzeczywista lub subiektywna przeszkoda uniemożliwiająca ich pełne i reprezentatywne uwzględnienie lub identyfikację przy zbieraniu danych statystycznych ze względu na niewystarczające objęcie tych grup badaniem albo ze względu na brak specyficznych cech pozwalających je zidentyfikować;
- 9) „pomieszczenie mieszkalne” oznacza tymczasowy lub stały obiekt, schronienie lub miejsce zakwaterowania, w którym mieszka jedna osoba lub większa ich liczba, bez względu na to, czy jest ono zaprojektowane lub przeznaczone do zamieszkania przez ludzi;
- 10) „pomieszczenia odrębne” oznaczają pomieszczenia otoczone ścianami i przykryte dachem lub sufitem w taki sposób, że jedna osoba lub większa ich liczba może tam mieszkać niezależnie od innych osób;
- 11) „pomieszczenia niezależne” oznaczają pomieszczenia z bezpośrednim wejściem z ulicy, klatki schodowej, przejścia, korytarza lub otwartej przestrzeni;
- 12) „mieszkanie konwencjonalne” oznacza pomieszczenie odrębne strukturalnie i pomieszczenie niezależne o stałej lokalizacji, przeznaczone do stałego zamieszkania przez ludzi, które w dniu odniesienia są wykorzystywane jako miejsce zamieszkania lub są niezamieszkane, lub wykorzystywane jako lokale dodatkowe lub sezonowe;

- 13) „budynek przeznaczony do zamieszkania” oznacza stały obiekt składający się z jednego lub większej liczby mieszkań konwencjonalnych lub przeznaczony do celów zakwaterowania instytucjonalnego lub zbiorowego;
- 14) „gospodarstwo domowe” oznacza grupę dwóch lub większej liczby osób, które wspólnie zamieszkują pomieszczenie mieszkalne, lub jedną osobę, która nie wchodzi w skład jakiegokolwiek innego gospodarstwa domowego;
- 15) „instytucja” oznacza zbiorowe pomieszczenie mieszkalne, którego celem jest zapewnienie grupie osób długoterminowego zakwaterowania oraz usług niezbędnych do ich codziennego życia;
- 16) „rodzina” oznacza grupę dwóch lub większej liczby osób, które żyją przez większość czasu w tym samym gospodarstwie domowym i są ze sobą powiązane w wyniku rodzicielstwa lub małżeństwa, zarejestrowanego związku partnerskiego lub związku kohabitacyjnego;
- 17) „rejestry administracyjne” oznaczają dane generowane przez źródło niestatystyczne, zwykle przez należący do organu publicznego rejestr, którego głównym celem nie jest dostarczanie statystyk;
- 18) „dziedzina” oznacza co najmniej jeden zbiór danych, który obejmuje określone tematy;
- 19) „temat” oznacza treść informacji zbieranych w odniesieniu do jednostek statystycznych, przy czym każdy temat obejmuje co najmniej jeden temat szczegółowy;
- 20) „temat szczegółowy” oznacza szczegółową treść informacji, które mają być zbierane w odniesieniu do jednostek statystycznych w związku z danym tematem, przy czym każdy temat szczegółowy obejmuje co najmniej jedną zmienną;
- 21) „zbiór danych” oznacza co najmniej jedną zmienną w ustrukturyzowanej formie;
- 22) „spis powszechny ludności i mieszkań” oznacza opracowywane co dziesięć lat szczegółowe zbiory danych i metadane przekazywane na podstawie niniejszego rozporządzenia;
- 23) „jednostka statystyczna” oznacza element zbiorowości, a mianowicie osoby, przedmioty lub zdarzenia, których dotyczą zbierane dane i opracowywane statystyki;
- 24) „zmienna” oznacza cechę jednostki statystycznej, która może obejmować więcej niż jeden zbiór wartości;
- 25) „podział” oznacza z góry określony, wyraźny, wyczerpujący i wzajemnie wykluczający się zbiór wartości, które mogą być przypisane do zmiennej charakteryzującej jednostki statystycznej;
- 26) „poziom krajowy” oznacza poziom odnoszący się do terytorium państwa członkowskiego;
- 27) „poziom regionalny” lub „NUTS 3” oznacza poziom NUTS 3 określony w rozporządzeniu (WE) nr 1059/2003;
- 28) „poziom lokalny” lub „LAU” oznacza poziom lokalnych jednostek administracyjnych określony w rozporządzeniu (WE) nr 1059/2003;
- 29) „poziom siatki” oznacza siatkę statystyczną utrzymywaną i publikowaną na podstawie art. 4a rozporządzenia (WE) nr 1059/2003;
- 30) „operat” oznacza każdy wykaz, materiał lub urządzenie, które ogranicza i identyfikuje elementy populacji docelowej oraz, w zależności od ich wykorzystania, wskazuje dodatkowe cechy elementów lub umożliwia dostęp do nich;
- 31) „dzień odniesienia” oznacza punkt w czasie, do którego odnoszą się statystyki;
- 32) „okres odniesienia” oznacza przedział czasowy, do którego odnoszą się statystyki dotyczące zdarzeń;
- 33) „czas odniesienia” oznacza dzień odniesienia lub okres odniesienia, w zależności od tego, czy statystyki dotyczą zdarzeń czy innych jednostek statystycznych;
- 34) „metadane” oznaczają informacje, które są potrzebne do wykorzystywania i interpretowania statystyk oraz które opisują zbiory danych w ustrukturyzowany sposób;
- 35) „wstępnie sprawdzone zbiory danych” oznaczają zbiory danych zweryfikowane przez państwa członkowskie w oparciu o wspólne reguły walidacji danych.

Artykuł 3

Baza ludności

1. Do celów niniejszego rozporządzenia baza ludności obejmuje wszystkie osoby, które w dniu odniesienia mają miejsce zamieszkania w Unii w określonej jednostce terytorialnej państwa członkowskiego na poziomie krajowym, poziomie regionalnym, poziomie lokalnym lub poziomie siatki.
2. Baza ludności obejmuje wszystkie osoby zamieszkujące na danym terenie, niezależnie od ich obywatelstwa i niezależnie od tego, czy są lub były bezpaństwowcami.
3. Z bazy ludności wyłączone są osoby mające miejsce zamieszkania poza terytorium danego państwa członkowskiego, bez względu na ich miejsce urodzenia lub obywatelstwo oraz niezależnie od wszelkich powiązań rodzinnych, społecznych, ekonomicznych lub z tytułu własności, jakie ta osoba ma z tym państwem członkowskim.
4. W przypadku gdy dana osoba nie ma miejsca zamieszkania, za jej miejsce zamieszkania uznaje się miejsce pobytu tej osoby w dniu odniesienia.
5. Państwa członkowskie stosują definicję miejsca zamieszkania określoną w niniejszym rozporządzeniu do wszystkich zbiorów danych dostarczanych Komisji (Eurostatowi) na podstawie niniejszego rozporządzenia oraz w odniesieniu do poziomów krajowego, poziomu regionalnego, poziomu lokalnego i poziomu siatki, jak określono w załączniku.
6. Przy stosowaniu definicji miejsca zamieszkania, państwa członkowskie wykorzystują:
 - a) co najmniej jedno ze źródeł danych wymienionych w art. 8 ust. 1;
 - b) metody szacowania, z zastrzeżeniem art. 11 ust. 2, w celu zapewnienia prawidłowego wdrożenia bazy ludności, zgodnie z ust. 1–4 niniejszego artykułu, takie jak ślady życia, a także inne oparte na danych naukowych, dobrze udokumentowane i publicznie dostępne metody szacowania statystycznego, z uwzględnieniem zaleceń międzynarodowych i najlepszych praktyk, w celu korekty faktycznej obecności w zakładanym miejscu zamieszkania przez większość czasu podczas 12 miesięcy zakończonych dniem odniesienia oraz w celu oszacowania liczby osób, które zamierzają przebywać lub oczekuje się, że będą przebywać w tym miejscu przez większość czasu podczas 12 miesięcy od dnia przybycia.
7. Do celów głosowania większością kwalifikowaną w Radzie Komisja dostarcza Radzie dane dotyczące liczby ludności ogółem państw członkowskich na koniec każdego roku odniesienia, zgodnie z informacjami publikowanymi przez Komisję (Eurostat) do dnia 30 września roku kalendarzowego następującego po roku odniesienia. Komisja dostarcza te dane na podstawie informacji przekazanych przez państwa członkowskie w zbiorze danych określonym w załączniku, a także na podstawie wszelkich zrewidowanych zbiorów danych przekazanych przez państwa członkowskie zgodnie z art. 7 ust. 3 akapit pierwszy lit. a) oraz zgodnie z art. 7 ust. 3 akapity drugi i trzeci, w przypadku gdy takie zbiory danych są przekazywane przez państwa członkowskie przed dniem 1 września roku kalendarzowego następującego po roku odniesienia.

Artykuł 4

Jednostki statystyczne

Na podstawie niniejszego rozporządzenia opracowuje się statystyki w odniesieniu do następujących jednostek statystycznych:

- a) osób;
- b) ruchu naturalnego;
- c) rodzin;
- d) gospodarstw domowych;
- e) budynków przeznaczonych do zamieszkania;
- f) pomieszczeń mieszkalnych, w tym instytucji;
- g) mieszkań konwencjonalnych.

Artykuł 5

Wymogi dotyczące statystyk

1. Statystyki europejskie dotyczące ludności i mieszkań obejmują następujące dziedziny:

- a) demografię;
- b) mieszkalnictwo;
- c) rodziny i gospodarstwa domowe.

2. Statystyki w dziedzinach wymienionych w ust. 1 dzieli się na zbiory danych według wykazu tematów i tematów szczegółowych, odpowiadających im częstotliwości, czasów odniesienia, terminów przekazywania danych i poziomów terytorialnych określonych w załączniku. W przypadku gdy jednostką statystyczną jest osoba, zbiory danych są w podziale co najmniej według płci i wieku, z wyjątkiem przypadków przewidzianych w przypisie 1 w załączniku.

W odniesieniu do tematu szczegółowego „Charakterystyka energetyczna budynku”, dane, które mają być przekazane w odniesieniu do efektywności energetycznej budynków, ograniczają się do danych dostępnych w krajowej bazie danych dotyczącej charakterystyki energetycznej budynków, utworzonej zgodnie z art. 22 dyrektywy (UE) 2024/1275, w odpowiednim państwie członkowskim.

3. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 16 w celu zmiany wykazu tematów szczegółowych określonych w załączniku. W przypadku gdy akt delegowany wprowadza nowy temat szczegółowy, ten akt delegowany może również określać właściwą dla niego częstotliwość, czas odniesienia, termin przekazywania i poziom terytorialny. Takie akty delegowane przyjmuje się co najmniej 18 miesięcy przed rozpoczęciem odpowiedniego czasu odniesienia.

4. Przy wykonywaniu uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych na podstawie ust. 3 niniejszego artykułu, Komisja zapewnia, aby:

- a) akty delegowane były należycie uzasadnione i nie nakładały znaczących dodatkowych obciążeń lub kosztów na państwa członkowskie ani na respondentów;
- b) przed przyjęciem jakichkolwiek aktów delegowanych przeprowadzono studia wykonalności lub badania pilotażowe, o których mowa w art. 13, a ich wyniki zostały uwzględnione.

5. Komisja przyjmuje akty wykonawcze w celu określenia zbiorów danych i metadanych, które mają być przekazywane Komisji (Eurostatowi). Te akty wykonawcze określają:

- a) wykaz zmiennych, ich specyfikacje techniczne i podziały, przy czym podziały terytorialne nie są bardziej szczegółowe niż poziomy terytorialne określone w załączniku;
- b) szczegółowe specyfikacje jednostek statystycznych i metadanych;
- c) klasyfikacje statystyczne, jakie mają być stosowane;
- d) formaty techniczne przekazywania zbiorów danych i metadanych oraz dalsze specyfikacje, jeżeli jest to konieczne i uzasadnione;
- e) specyfikacje techniczne dotyczące specjalnych kategorii dostosowania, o których mowa w art. 11 ust. 2.

6. Przed przyjęciem aktu wykonawczego na podstawie ust. 5 niniejszego artykułu Komisja ocenia statystyki dotyczące osób i gospodarstw domowych uprzednio zebrane na podstawie rozporządzenia (UE) 2019/1700. Przyjmując te akty wykonawcze, Komisja podaje uzasadnienie włączenia wszelkich zmiennych i podziałów uprzednio zbieranych na podstawie tego rozporządzenia. W tych aktach wykonawczych nie wymaga się danych, które ze względu na swój charakter mogą być zbierane wyłącznie bezpośrednio od osób fizycznych.

7. Akty wykonawcze przyjmowane na podstawie ust. 5 niniejszego artykułu przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 17 ust. 2.

Akty te przyjmuje się przynajmniej 18 miesięcy przed rozpoczęciem odpowiedniego czasu odniesienia, z wyjątkiem:

- a) pierwszych czasów odniesienia określonych w art. 6 ust. 5, do których akty wykonawcze przyjmuje się przynajmniej 12 miesięcy przed rozpoczęciem odpowiedniego czasu odniesienia; oraz
- b) spisów powszechnych ludności i mieszkań, w przypadku których akty wykonawcze przyjmuje się przynajmniej 24 miesiące przez początkiem roku, w którym przypada dzień odniesienia.

Komisja zapewnia, aby te akty wykonawcze nie nakładały znaczących dodatkowych obciążeń lub kosztów na państwa członkowskie ani na respondentów.

8. Przed jakąkolwiek modyfikacją podziałów, o których mowa w ust. 5 lit. a) niniejszego artykułu, przeprowadza się studia wykonalności lub badania pilotażowe, o których mowa w art. 13, a ich wyniki należyce się ocenia i uwzględnia.

9. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 16 w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia przez określenie informacji, które mają być dostarczane przez państwa członkowskie przez okres nieprzekraczający trzech lat odniesienia, pod warunkiem że zebranie dodatkowych danych objętych zakresem stosowania niniejszego rozporządzenia uznaje się za niezbędne do zaspokojenia dodatkowych potrzeb w zakresie danych statystycznych, których nie można zaspokoić w inny sposób. W szczególności akty delegowane, o których mowa w niniejszym ustępie, nie mogą skutkować obowiązkiem przeprowadzenia nowego badania statystycznego.

W tych aktach delegowanych określa się:

- a) tematy szczegółowe, które należy uwzględnić na podstawie niniejszego ustępu, związane z dziedzinami i tematami określonymi w załączniku oraz uzasadnienie takich dodatkowych potrzeb w zakresie danych statystycznych;
- b) w odniesieniu do tematów szczegółowych, o których mowa w lit. a), częstotliwość, czasy odniesienia, terminy przekazywania i poziomy terytorialne.

Te akty delegowane nie mają zastosowania do czasów odniesienia sprzed 2030 r. oraz przewidują co najmniej dwa lata między czasami odniesienia dla każdej dodatkowej operacji zbierania danych. Te akty delegowane nie mogą wprowadzać wymogów statystycznych określających czasy odniesienia przypadające na lata odniesienia, o których mowa w art. 6 ust. 2.

Przeprowadza się studia wykonalności lub badania pilotażowe, o których mowa w art. 13, a ich wyniki uwzględnia się przed przyjęciem jakichkolwiek aktów delegowanych, na podstawie akapitu pierwszego niniejszego ustępu.

10. Komisja przyjmuje akty wykonawcze w celu określenia dodatkowych informacji, o których mowa w ust. 9, oraz odpowiednich metadanych. Te akty wykonawcze określają:

- a) wykaz zmiennych, ich specyfikacje techniczne i podziały, przy czym podziały terytorialne nie są bardziej szczegółowe niż poziomy terytorialne określone w odpowiednim akcie delegowanym, o którym mowa w ust. 9 akapit drugi lit. b) niniejszego artykułu;
- b) szczegółowe specyfikacje jednostek statystycznych i metadanych;
- c) klasyfikacje statystyczne, jakie mają być stosowane;
- d) formaty techniczne przekazywania zbiorów danych i metadanych oraz dalsze specyfikacje, jeżeli jest to konieczne i uzasadnione.

Akty wykonawcze, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 17 ust. 2, nie później niż 18 miesięcy przed rozpoczęciem stosownego czasu odniesienia.

Przeprowadza się studia wykonalności lub badania pilotażowe, o których mowa w art. 13, a ich wyniki uwzględnia się przed przyjęciem jakichkolwiek aktów wykonawczych.

11. Studia i badania, o których mowa w ust. 4 lit. b), ust. 8, w ust. 9 akapit czwarty i w ust. 10 akapit trzeci niniejszego artykułu, finansuje się zgodnie z art. 14.

Artykuł 6**Częstotliwość i czasy odniesienia**

1. Państwa członkowskie tworzą statystyki europejskie dotyczące ludności i mieszkań co kwartał, co roku i co kilka lat oraz – w ramach spisu powszechnego ludności i mieszkań – co dziesięć lat.
2. Lata zakończone cyfrą „1” są latami odniesienia dla przeprowadzanych co dziesięć lat spisów powszechnych ludności i mieszkań.
3. Lata zakończone cyframi „1”, „5” i „8” są latami odniesienia dla statystyk wieloletnich.
4. Częstotliwość i czas odniesienia dla każdego tematu szczegółowego określono w załączniku.
5. Pierwszym dniem odniesienia, dla którego należy dostarczyć statystyki roczne dotyczące tematu „stan ludności”, jest dzień 31 grudnia 2027 r. Pierwszym dniem odniesienia, dla którego należy dostarczyć statystyki opracowywane co dziesięć lat, jest dzień 31 grudnia 2031 r. Państwo członkowskie przekazuje po raz pierwszy dane dotyczące charakterystyki energetycznej budynków najpóźniej 24 miesiące od dnia, w którym krajowa baza danych dotycząca charakterystyki energetycznej budynków staje się dostępna w tym państwie członkowskim zgodnie z art. 22 dyrektywy (UE) 2024/1275. Pierwszy czas odniesienia, dla którego należy dostarczyć wszelkie pozostałe statystyki na podstawie niniejszego rozporządzenia, przypada na 2028 r.

Artykuł 7**Zbiory danych i metadane, jakie mają być przekazywane Komisji**

1. Państwa członkowskie przekazują Komisji (Eurostatowi) wstępnie sprawdzone zbiory danych i metadane zgodnie z załącznikiem w formacie technicznym, który ma zostać określony przez Komisję (Eurostat). Do przekazywania Komisji (Eurostatowi) zbiorów danych i metadanych wykorzystuje się usługi pojedynczego systemu wprowadzania danych.
2. W przypadku gdy państwa członkowskie publikują zbiory danych wymagane na podstawie niniejszego rozporządzenia na poziomie krajowym przed terminami przekazywania określonymi w załączniku lub w aktach delegowanych przyjętych na podstawie art. 5 ust. 9, państwa członkowskie dostarczają te zbiory danych Komisji (Eurostatowi) bez zbędnej zwłoki, a w każdym razie w terminie 30 dni kalendarzowych od dnia publikacji krajowej lub przed upływem terminów przekazywania określonych w załączniku lub w tych aktach delegowanych, w zależności od tego, który termin jest wcześniejszy.
3. Państwa członkowskie przekazują Komisji (Eurostatowi):
 - a) zmienione zbiory danych i metadane, jeżeli rewizję przeprowadzono po wstępnym przekazaniu zbiorów danych wymaganych na podstawie niniejszego rozporządzenia;
 - b) zrewidowane zbiory danych i metadane dla odpowiednich szeregów czasowych, jeżeli rewizję przeprowadzono na zbiorach danych dostarczonych Komisji (Eurostatowi) przed rozpoczęciem stosowania niniejszego rozporządzenia.

Państwa członkowskie powinny przekazać Komisji zrewidowane zbiory danych i metadane, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, w ciągu 14 dni kalendarzowych od dnia rewizji, wraz z raportami jakości zgodnie z art. 11.

Państwa członkowskie bez zbędnej zwłoki informują Komisję o każdej decyzji w sprawie rewizji zbioru danych lub metadanych, o których mowa w niniejszym ustępie.

Artykuł 8**Źródła danych oraz metody**

1. Państwa członkowskie i Komisja (Eurostat) stosują co najmniej jedno z następujących źródeł danych, pod warunkiem że takie źródło danych umożliwia tworzenie statystyk, które spełniają wymogi jakości określone w art. 11:
 - a) administracyjne źródła danych;
 - b) badania statystyczne lub inne sposoby zbierania danych statystycznych;
 - c) inne źródła, w tym dane od podmiotów prywatnych;
 - d) wykorzystanie danych pochodzących z udostępniania danych między krajowymi urzędami statystycznymi i innymi organami krajowymi umieszczonymi w wykazie, o którym mowa w art. 5 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 223/2009, w tym z innych państw członkowskich, oraz między tymi urzędami i organami a Komisją (Eurostatem), w ramach Europejskiego Systemu Statystycznego (ESS).

2. W przypadku gdy wniosek przekazany przez krajowy urząd statystyczny lub Komisję (Eurostat) prywatnemu posiadaczowi danych zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 223/2009 dotyczy danych osobowych ze źródeł danych, o których mowa w ust. 1 lit. c) niniejszego artykułu, wniosek ten musi ograniczać się do kategorii danych osobowych objętych dziedzinami i tematami określonymi w załączniku do niniejszego rozporządzenia lub niezbędnych do metod szacowania statystycznego zgodnie z art. 3 ust. 6 lit. b).

3. Państwa członkowskie dążą do ciągłego rozwoju innowacyjnych źródeł i metod oraz stosują je w celu usprawnienia statystyk opracowywanych na podstawie niniejszego rozporządzenia, pod warunkiem że umożliwia to tworzenie statystyk, które spełniają wymogi jakości określone w art. 11.

4. Statystyki opracowywane na podstawie niniejszego rozporządzenia muszą opierać się na statystycznie wiarygodnych i dobrze udokumentowanych metodach, z uwzględnieniem zaleceń międzynarodowych i najlepszych praktyk, takich jak ślady życia, oraz inne uzasadnione naukowo metody szacowania statystycznego stosowane do celów tworzenia statystyk dotyczących ludności rezydującej w państwach członkowskich.

Artykuł 9

Dostęp w odpowiednim czasie do danych administracyjnych i ich wykorzystanie

1. Na podstawie art. 17a rozporządzenia (WE) nr 223/2009 krajowe organy publiczne i częściowo publiczne odpowiedzialne za administracyjne źródła danych istotnych do celów niniejszego rozporządzenia umożliwiają wykorzystanie danych w odpowiednim czasie i z częstotliwością umożliwiającą tworzenie i przekazywanie statystyk w terminach określonych w niniejszym rozporządzeniu oraz zgodnie z określonymi w nim odpowiednimi wymogami jakości. Krajowe urzędy statystyczne i inne organy krajowe umieszczone w wykazie, o którym mowa w art. 5 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 223/2009, oraz krajowe organy publiczne i częściowo publiczne odpowiedzialne za rejestry administracyjne ustanawiają niezbędne mechanizmy współpracy w celu zapewnienia terminowego i bezpłatnego dostępu do tych rejestrów.

2. Do celów tworzenia statystyk dotyczących szczegółowego tematu charakterystyki energetycznej budynków krajowe urzędy statystyczne i inne organy krajowe umieszczone w wykazie, o którym mowa w art. 5 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 223/2009, muszą mieć regularny i w odpowiednim czasie dostęp do krajowych baz danych dotyczących charakterystyki energetycznej budynków zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1275 oraz muszą mieć prawo do wykorzystania danych administracyjnych z tych baz danych.

3. Do celów tworzenia podziałów populacji według płci krajowe urzędy statystyczne i inne organy krajowe umieszczone w wykazie, o którym mowa w art. 5 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 223/2009, wykorzystują informacje dostępne w krajowych administracyjnych źródłach danych.

4. Do celów niniejszego rozporządzenia Komisja (Eurostat) może, na wniosek, uzyskać dostęp i wykorzystać w terminowy sposób odpowiednie dane i metadane z baz danych i systemów interoperacyjności utrzymywanych przez organy i jednostki organizacyjne Unii, w tym te ustanowione na podstawie rozporządzeń (UE) nr 910/2014 i (UE) 2018/1724, a także dane statystyczne przechowywane w centralnym repozytorium sprawozdawczo-statystycznym (CRRS). W szczególności Komisja (Eurostat) musi mieć prawo dostępu do danych z CRRS pochodzących z interoperacyjnych wielkoskalowych systemów informatycznych zarządzanych przez Agencję Unii Europejskiej ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (eu-LISA), zgodnie z rozporządzeniami (UE) 2019/817 i (UE) 2019/818 oraz rozporządzeniami ustanawiającymi systemy, których dane statystyczne są przechowywane w CRRS. W tym celu Komisja (Eurostat) prowadzi dalszą współpracę z odpowiednimi organami i jednostkami organizacyjnymi Unii, aby określić odpowiednie dane statystyczne i metadane wymagane, w miarę możliwości na podstawie prawa Unii, do celów statystyk europejskich dotyczących ludności i mieszkań, ustalenia operacyjne dotyczące ich przekazywania oraz niezbędne towarzyszące im zabezpieczenia fizyczne i logiczne.

Artykuł 10

Wykazy krajów i terytoriów

1. W przypadku gdy zbiory danych obejmują informacje w podziale na kraj lub terytorium, państwa członkowskie stosują szczegółowe podziały do celów niniejszego rozporządzenia.

2. Komisja przyjmuje akty wykonawcze określające lub aktualizujące wykazy państw i terytoriów mające zastosowanie do podziałów statystyk opracowywanych na podstawie niniejszego rozporządzenia. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 17 ust. 2 niniejszego rozporządzenia.

3. Akty wykonawcze zmieniające więcej niż 25 % kategorii podziału na państwa lub terytoria mają zastosowanie najwcześniej 18 miesięcy od ich wejścia w życie.

Artykuł 11

Wymogi i sprawozdawczość dotyczące jakości

1. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia jakości przekazywanych zbiorów danych i metadanych, oceniając i monitorując:

- a) jakość wykorzystywanych źródeł danych;
- b) wyczerpujący charakter i dokładność zakresu ludności objętej bazą ludności zgodnie z art. 3 ust. 6, w szczególności w odniesieniu do grup ludności trudnych do zbadania.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby dane uzyskane przy użyciu źródeł i metod określonych w art. 8 zawierały dokładne szacunki dotyczące ludności zgodnie z art. 3.

Jakość zakresu danych na podstawie art. 3 ust. 6 musi być potwierdzana i dokładnie opisywana przez państwa członkowskie w towarzyszących im metadanych i raportach jakości zgodnie z ust. 6 niniejszego artykułu.

Państwa członkowskie stosują metody szacowania w odniesieniu do liczby ludności ogółem na poziomie krajowym zgodnie z art. 3 ust. 6 lit. b) opisane w raportach jakości w celu dostosowania wszystkich zbiorów danych dla tematów szczegółowych: „podstawowe cechy osoby”, „społeczno-ekonomiczne cechy osoby” oraz „sytuacja osoby w gospodarstwie domowym”, przygotowane na podstawie źródeł, o których mowa w art. 3 ust. 6 lit. a).

Państwa członkowskie mogą stosować te metody szacowania do dalszych szczegółowych podziałów. W tym celu państwa członkowskie mogą stosować specjalną kategorię dostosowania.

3. Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się kryteria jakości, o których mowa w art. 12 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 223/2009.

4. Państwa członkowskie stosują odpowiednie i skuteczne środki w celu:

- a) ustanowienia operatów odpowiednich do celów niniejszego rozporządzenia i które mogą być wykorzystane do celów art. 12 rozporządzenia (UE) 2019/1700;
- b) uniknięcia możliwego ryzyka niedoszacowania lub podwójnego liczenia w związku ze swobodnym przepływem osób w Unii oraz – w jak największym możliwym zakresie – z dostępem osób do transgranicznych usług dotyczących ruchu naturalnego oraz prawami do zakupu, posiadania i użytkowania nieruchomości mieszkalnych w całej Unii, poprzez stosowanie, między innymi, unikalnych identyfikatorów cyfrowych;
- c) uniknięcia ewentualnego ryzyka niedoszacowania lub podwójnego liczenia oraz zapewnienia lepszej porównywalności przepływów migracyjnych.

5. Komisja (Eurostat) ocenia jakość metadanych dotyczących specyfikacji i przekazanych danych, między innymi w celu ich opublikowania w sposób przyjazny dla użytkownika na stronie internetowej Komisji (Eurostatu).

6. Państwa członkowskie przekazują Komisji (Eurostatowi) – za pierwszym razem do dnia 31 grudnia 2030 r., a następnie do dnia 31 grudnia każdego roku zakończonych cyfrą „0”, „3” lub „7” – raport jakości opisujący jakość dostarczonych statystyk i procesów statystycznych związanych ze zbiorami danych dostarczonych w odpowiednim okresie. Te raporty jakości zawierają informacje na temat wykorzystanych źródeł danych i metod, zastosowanych pojęć i definicji oraz ich możliwego wpływu na jakość wybranych źródeł danych, rewizji danych oraz ich przyczyn i skutków, a także metod kontroli ujawniania danych statystycznych. Raporty jakości zawierają również szczegółowe informacje na temat sposobu, w jaki państwa członkowskie zastosowały środki, o których mowa w ust. 1, oraz w jaki sposób spełniono kryteria jakości, o których mowa w ust. 3.

7. Komisja przyjmuje akty wykonawcze określające praktyczne ustalenia dotyczące raportów jakości, o których mowa w ust. 6 niniejszego artykułu, oraz ich treści. Te akty wykonawcze nie mogą nakładać znaczących dodatkowych obciążeń lub kosztów na państwa członkowskie. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 17 ust. 2.

8. Wszelkie istotne dostosowania przewidziane w aktach wykonawczych, o których mowa w ust. 7 niniejszego artykułu, mogą być przedmiotem wsparcia finansowego i technicznego na podstawie art. 14 lub przedmiotem odstępowania na podstawie art. 18.

9. Państwa członkowskie niezwłocznie informują Komisję (Eurostat) o wszelkich istotnych informacjach lub zmianach dotyczących wykonywania niniejszego rozporządzenia, które mają wpływ na jakość przekazywanych statystyk, a w przypadku ujemnego wpływu na jakość tych statystyk podejmują działania w celu rozwiązania tej kwestii bez zbędnej zwłoki.

10. Na należycie uzasadniony wniosek Komisji (Eurostatu) państwa członkowskie bez zbędnej zwłoki udzielają niezbędnych dodatkowych wyjaśnień na potrzeby oceny jakości danych statystycznych, takich jak wyniki oceny źródeł danych i dokumentacja metod.

Artykuł 12

Udostępnianie danych

1. Celem udostępniania danych między krajowymi urzędami statystycznymi i innymi organami krajowymi umieszczonymi w wykazie, o którym mowa w art. 5 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 223/2009, w tym z innych państw członkowskich, oraz między tymi urzędami i organami a Komisją (Eurostatem), jest wyłącznie opracowywanie i tworzenie statystyk europejskich objętych zakresem stosowania niniejszego rozporządzenia oraz poprawa jakości takich statystyk europejskich.

2. W celu zapewnienia bezpiecznego udostępniania danych w ramach ESS, wraz ze wszystkimi niezbędnymi zabezpieczeniami w odniesieniu do fizycznej, technicznej i logicznej ochrony danych, Komisja (Eurostat) ustanawia bezpieczną infrastrukturę w celu ułatwienia udostępniania danych, o którym mowa w ust. 1. Krajowe urzędy statystyczne i inne organy krajowe umieszczone w wykazie, o którym mowa w art. 5 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 223/2009, mogą korzystać z tej bezpiecznej infrastruktury udostępniania danych do celów określonych w ust. 1. Komisję (Eurostat) oraz te urzędy i organy, które wykorzystują tę bezpieczną infrastrukturę udostępniania danych do przetwarzania danych osobowych zgodnie z ust. 3, uznaje się za współadministratorów do celów przetwarzania danych osobowych w bezpiecznej infrastrukturze udostępniania danych. W przypadku gdy te urzędy i organy korzystają z innej infrastruktury udostępniania danych, zapewniają one, aby taka infrastruktura zapewniała bezpieczeństwo co najmniej równoważne z bezpieczeństwem zapewnianym przez bezpieczną infrastrukturę udostępniania danych ustanowioną przez Komisję (Eurostat).

3. Dzielenie się poufnymi danymi w rozumieniu art. 3 pkt 7 rozporządzenia (WE) nr 223/2009 lub wymiana danych osobowych zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2016/679 lub (UE) 2018/1725 może się odbywać na zasadzie dobrowolności, pod warunkiem że takie udostępnianie jest:

- a) oparte na wniosku uzasadniającym konieczność udostępnienia danych w każdym indywidualnym przypadku, w szczególności jeżeli chodzi o kwestie jakości, które wymagają szczególnego uwzględnienia;
- b) oparte na technologiach służących wzmocnieniu ochrony prywatności, które są specjalnie zaprojektowane do celów wdrażania zasad określonych w rozporządzeniach (UE) 2016/679 i (UE) 2018/1725, ze szczególnym uwzględnieniem zasad celowości, minimalizacji danych, ograniczenia przechowywania oraz integralności i poufności danych;
- c) przeprowadzane zgodnie z rozdziałem V rozporządzenia (WE) nr 223/2009.

4. Do celów określonych w ust. 1 dane nie objęte zasadą poufności udostępnia się między krajowymi urzędami statystycznymi i innymi organami krajowymi umieszczonymi w wykazie, o którym mowa w art. 5 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 223/2009, w tym z innych państw członkowskich, oraz między tymi urzędami i organami a Komisją (Eurostatem).

5. Komisja (Eurostat) i państwa członkowskie testują i oceniają, za pomocą badań pilotażowych, infrastrukturę i adekwatność odpowiednich technologii służących wzmocnieniu ochrony prywatności do celów udostępniania danych.

6. W przypadku gdy w badaniach pilotażowych przeprowadzanych zgodnie z ust. 5 niniejszego artykułu zidentyfikowano skuteczne i bezpieczne rozwiązania służące udostępnianiu danych do celów określonych w ust. 1 niniejszego artykułu, Komisja może przyjąć akty wykonawcze określające specyfikacje techniczne udostępniania danych oraz środki służące poufności i bezpieczeństwu informacji. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 17 ust. 2.

*Artykuł 13***Badania pilotażowe i studia wykonalności**

1. W przypadku gdy jest to konieczne i odpowiednie do celów niniejszego rozporządzenia, Komisja (Eurostat) inicjuje badania pilotażowe i studia wykonalności, których celem jest:
 - a) ocena dostępności źródeł danych i ich jakości, w tym danych będących w posiadaniu podmiotów publicznych i prywatnych na poziomie Unii i na poziomie krajowym;
 - b) opracowywanie i ocena wykonalności wdrożenia nowych tematów szczegółowych, nowych jednostek statystycznych oraz nowych zmiennych i ich podziałów, a także opracowywanie i ocena wykonalności innych kwestii objętych aktami delegowanymi i wykonawczymi przyjętymi na podstawie niniejszego rozporządzenia;
 - c) ocena dostępności źródeł danych dotyczących niepełnosprawności osób oraz testowanie statystyk zdezagregowanych, zgodnie z prawem krajowym i praktyką w zakresie ochrony danych i kontroli ujawniania danych;
 - d) opracowanie nowych metodologii i technik statystycznych służących poprawie jakości i poprawie informacji na temat grup ludności trudnych do zbadania;
 - e) ograniczenie asymetrii danych dotyczących przepływów migracyjnych oraz zapewnienie lepszej porównywalności przepływów migracyjnych;
 - f) ograniczenie możliwego niedoszacowania lub podwójnego liczenia osób;
 - g) testowanie i ocena infrastruktury i adekwatności odpowiednich technologii służących wzmocnieniu ochrony prywatności do celów bezpiecznego udostępniania danych w ramach ESS zgodnie z art. 12 ust. 5.
2. Państwa członkowskie mogą uczestniczyć w badaniach pilotażowych i studiach wykonalności, o których mowa w ust. 1, ale wraz z Komisją (Eurostatem) zapewniają ich reprezentatywność na poziomie Unii.
3. Wyniki badań pilotażowych i studiów wykonalności, o których mowa w ust. 1, oceniane są przez Komisję (Eurostat) we współpracy z państwami członkowskimi. Komisja (Eurostat), we współpracy z państwami członkowskimi, przygotowuje sprawozdania z wyników tych badań.

*Artykuł 14***Finansowanie**

1. Do celów wykonania niniejszego rozporządzenia wkład finansowy Unii udostępnia się z Programu na rzecz jednolitego rynku ustanowionego rozporządzeniem (UE) 2021/690, zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2024/2509, na rzecz krajowych urzędów statystycznych i innych organów krajowych, umieszczonych w wykazie, o którym mowa w art. 5 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 223/2009, na:
 - a) dostosowanie infrastruktury i szkolenia z krajowych systemów statystycznych konieczne do opracowania i wdrożenia nowych lub ulepszonych: źródeł danych, metodologii, udostępniania danych, jednostek statystycznych, tematów, tematów szczegółowych oraz zmiennych i ich podziałów;
 - b) przygotowanie i wdrożenie zbierania dodatkowych danych statystycznych, o którym mowa w art. 5 ust. 9;
 - c) udział państw członkowskich w reprezentatywnych badaniach pilotażowych i studiach wykonalności, o których mowa w art. 13.

Wkład finansowy może być również udostępniany z budżetu ogólnego Unii.

2. Kwotę wkładu finansowego Unii, o którym mowa w ust. 1 akapit pierwszy, ustala się zgodnie z zasadami Programu na rzecz jednolitego rynku w ramach rocznej procedury budżetowej, z zastrzeżeniem dostępności finansowania.

Krajowe urzędy statystyczne i inne organy krajowe umieszczone w wykazie, o którym mowa w art. 5 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 223/2009, mogą również ubiegać się o wsparcie z innych mających zastosowanie programów finansowych Unii zgodnie z zasadami takich programów. Ponadto państwa członkowskie mogą ubiegać się o wsparcie z Instrumentu Wsparcia Technicznego w celu poprawy jakości statystyk i opracowania metodologii służących spełnieniu wymogów niniejszego rozporządzenia zgodnie z przepisami Instrumentu Wsparcia Technicznego oraz z jego celem, jakim jest wspieranie tworzenia, dostarczania i monitorowania jakości danych i statystyk.

3. Wkład finansowy Unii, o którym mowa w ust. 1, nie może przekraczać 90 % kosztów kwalifikowalnych.

Artykuł 15

Ochrona interesów finansowych Unii

W przypadku gdy państwo trzecie uczestniczy w działaniach finansowanych w ramach niniejszego rozporządzenia w drodze decyzji przyjętej na podstawie umowy międzynarodowej lub na podstawie jakiegokolwiek innego instrumentu prawnego, przyznaje ono właściwemu urzędnikowi zatwierdzającemu, Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF), Trybunałowi Obrachunkowemu i Prokuraturze Europejskiej prawa i dostęp niezbędne do wykonywania w pełni ich odpowiednich kompetencji. W przypadku OLAF takie prawa obejmują prawo do prowadzenia dochodzeń, w tym kontroli na miejscu i inspekcji, zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 883/2013.

Artykuł 16

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 5 ust. 3 i 9, powierza się Komisji na okres pięciu lat od dnia 1 stycznia 2026 r. Komisja sporządza sprawozdanie dotyczące przekazania uprawnień nie później niż dziewięć miesięcy przed końcem tego okresu pięciu lat. Przekazanie uprawnień zostaje automatycznie przedłużone na takie same okresy, chyba że Parlament Europejski lub Rada sprzeciwią się takiemu przedłużeniu nie później niż trzy miesiące przed końcem każdego okresu.
3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 5 ust. 3 i 9, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w późniejszym, określonym w niej, terminie. Nie wpływa ona na ważność już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa.
5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 5 ust. 3 lub 9 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 17

Procedura komitetowa

1. Komisję wspiera Komitet ds. Europejskiego Systemu Statystycznego ustanowiony w art. 7 rozporządzenia (WE) nr 223/2009. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 18

Odstępstwa

1. W przypadku gdy krajowy system statystyczny państwa członkowskiego wymaga istotnych dostosowań na potrzeby stosowania niniejszego rozporządzenia lub aktów delegowanych lub wykonawczych przyjętych na jego podstawie, Komisja może przyznać temu państwu członkowskiemu – w drodze aktów wykonawczych – odstępstwa na maksymalny okres trzech lat zgodnie z procedurą określoną w ust. 4 i 5.
2. W przypadku gdy odstępstwo, o którym mowa w ust. 1, pozostaje uzasadnione wystarczającymi dowodami na koniec okresu, na który zostało przyznane, Komisja może – w drodze aktu wykonawczego – przyznać kolejne odstępstwo na maksymalny okres trzech lat zgodnie z ust. 4 i 5.
3. Przyznając odstępstwa zgodnie z ust. 1 lub 2 niniejszego artykułu, Komisja bierze pod uwagę porównywalność statystyk państw członkowskich oraz potrzebę terminowego obliczania reprezentatywnych i wiarygodnych statystycznych agregatów na poziomie europejskim. Przyznając takie odstępstwa, Komisja zapewnia również, aby wymogi dotyczące statystyk, metadanych i jakości objętych niniejszym rozporządzeniem, a przed dniem rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia, objętych rozporządzeniem (UE) nr 1260/2013 i art. 3 rozporządzenia (WE) nr 862/2007, były nadal spełniane bez zakłóceń.
4. Państwo członkowskie wnioskujące o odstępstwo na podstawie ust. 1 przedkłada Komisji należycie uzasadniony wniosek w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie danego aktu lub, w przypadku wniosku o przedłużenie na podstawie ust. 2, sześć miesięcy przed końcem okresu, na który przyznano istniejące odstępstwo.
5. Akty wykonawcze, o których mowa w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 17 ust. 2.

Artykuł 19

Zmiany w rozporządzeniu (WE) nr 862/2007

W rozporządzeniu (WE) nr 862/2007 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) tytuł rozporządzenia otrzymuje brzmienie:

„Rozporządzenie (WE) nr 862/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. w sprawie statystyk europejskich dotyczących azylu i procedur administracyjnych i sądowych związanych z prawodawstwem w dziedzinie imigracji oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 311/76 w sprawie zestawienia statystyk dotyczących pracowników cudzoziemców”;

- 2) w art. 1 uchyla się lit. a) i b);

- 3) w art. 2 ust. 1 wprowadza się następujące zmiany:

a) uchyla się lit. a), b) i c));

b) lit. d) otrzymuje brzmienie:

„d) »obywatelstwo« oznacza obywatelstwo zdefiniowane w art. 2 pkt 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/2458 (*);

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/2458 z dnia 26 listopada 2025 r. w sprawie statystyk europejskich dotyczących ludności i mieszkań, zmieniające rozporządzenie (WE) nr 862/2007 oraz uchylające rozporządzenia (WE) nr 763/2008 i (UE) nr 1260/2013 (Dz.U. L, 2025/2458, 12.12.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2458/oj>).”;

c) uchyla się lit f) i g);

- 4) uchyla się art. 3;

- 5) dodaje się artykuł w brzmieniu:

„Artykuł 9c

Terminowy dostęp do danych administracyjnych i ich wykorzystanie

1. Zgodnie z art. 17a rozporządzenia (WE) nr 223/2009 krajowe organy publiczne i częściowo publiczne odpowiedzialne za administracyjne źródła danych istotnych do celów niniejszego rozporządzenia umożliwiają wykorzystanie danych w odpowiednim czasie i z częstotliwością wystarczającą do umożliwienia tworzenia i przekazywania statystyk w terminach określonych w niniejszym rozporządzeniu oraz zgodnie z określonymi w nim odpowiednimi wymogami jakości. Krajowe urzędy statystyczne i inne organy krajowe umieszczone w wykazie, o którym mowa w art. 5 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 223/2009, oraz krajowe organy publiczne i częściowo publiczne odpowiedzialne za rejestry administracyjne ustanawiają niezbędne mechanizmy współpracy w celu zapewnienia terminowego i bezpłatnego dostępu do tych rejestrów.

2. Do celów niniejszego rozporządzenia Komisja (Eurostat) może, na wniosek, uzyskać dostęp i wykorzystać w terminowy sposób odpowiednie dane i metadane z baz danych i systemów interoperacyjności utrzymywanych przez organy i jednostki organizacyjne Unii, w tym te ustanowione na podstawie rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014(*) i (UE) 2018/1724(**), a także dane statystyczne przechowywane w centralnym repozytorium sprawozdawczo-statystycznym (CRRS). W szczególności Komisja (Eurostat) może uzyskać dostęp do danych z CRRS pochodzących z interoperacyjnych wielkoskalowych systemów informatycznych zarządzanych przez Agencję Unii Europejskiej ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (eu-LISA), zgodnie z rozporządzeniami Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/817(***) i (UE) 2019/818(****) oraz rozporządzeniami ustanawiającymi systemy, których dane statystyczne są przechowywane w CRRS. W tym celu Komisja (Eurostat) prowadzi dalszą współpracę z właściwymi organami i jednostkami organizacyjnymi Unii, aby określić odpowiednie dane statystyczne i metadane wymagane, w miarę możliwości na podstawie prawa Unii, do celów statystyk europejskich dotyczących ludności i mieszkań, ustalenia operacyjne dotyczące ich przekazywania oraz niezbędne towarzyszące im zabezpieczenia fizyczne i logiczne.

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE (Dz.U. L 257 z 28.8.2014, s. 73 ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj>).

(**) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1724 z dnia 2 października 2018 r. w sprawie utworzenia jednolitego portalu cyfrowego w celu zapewnienia dostępu do informacji, procedur oraz usług wsparcia i rozwiązywania problemów, a także zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1024/2012 (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1724/oj>).

(***) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/817 z dnia 20 maja 2019 r. w sprawie ustanowienia ram interoperacyjności systemów informacyjnych UE w obszarze granic i polityki wizowej oraz zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 767/2008, (UE) 2016/399, (UE) 2017/2226, (UE) 2018/1240, (UE) 2018/1726, (UE) 2018/1861 oraz decyzje Rady 2004/512/WE i 2008/633/WSiSW (Dz.U. L 135 z 22.5.2019, s. 27, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/817/oj>).

(****) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/818 z dnia 20 maja 2019 r. w sprawie ustanowienia ram interoperacyjności systemów informacyjnych UE w obszarze współpracy policyjnej i sądowej, azylu i migracji oraz zmieniające rozporządzenia (UE) 2018/1726, (UE) 2018/1862 oraz (UE) 2019/816 (Dz.U. L 135 z 22.5.2019, s. 85, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/818/oj>).”;

6) dodaje się artykuł w brzmieniu:

„Artykuł 10a

Wykazy państw i terytoriów

Wykazy państw i terytoriów, o których mowa w art. 10 rozporządzenia (UE) 2025/2458, mają zastosowanie do opracowywania statystyk na podstawie niniejszego rozporządzenia w celu zapewnienia porównywalności szczegółowych informacji dotyczących państw i terytoriów we wszystkich statystykach europejskich. Państwa członkowskie stosują te wykazy po raz pierwszy do celów opracowywania statystyk wymaganych na podstawie niniejszego rozporządzenia, począwszy od przekazania danych za rok odniesienia 2028.”.

*Artykuł 20***Uchylenie**

Rozporządzenia (WE) nr 763/2008 i (UE) nr 1260/2013 uchyła się ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2028 r., bez uszczerbku dla określonych w tych rozporządzeniach obowiązków dotyczących okresów odniesienia, które – w całości lub części – przypadają przed tym dniem.

Odesłania do uchylonych rozporządzeń, o których mowa w akapicie pierwszym, traktuje się jako odesłania do niniejszego rozporządzenia.

*Artykuł 21***Wejście w życie i stosowanie**

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2028 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia 26 listopada 2025 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

Przewodnicząca

R. METSOLA

W imieniu Rady

Przewodnicząca

M. BJERRE

ZAŁĄCZNIK

Dziedziny, tematy i tematy szczegółowe, częstotliwość, czas odniesienia, termin przekazywania danych i poziom terytorialny z podziałem na temat

Dziedzina	Temat	Temat szczegółowy	Częstotliwość	Czas odniesienia (dzień lub okres)	Termin przekazywania danych	Poziom terytorialny
Demografia	Stan ludności	Podstawowe cechy osoby	A	31.12.RR	T+ 60 dni	Krajowy ⁽¹⁾
					T+6 miesięcy	Krajowy ⁽²⁾ + ⁽³⁾
					T+10 miesięcy ⁽⁴⁾	NUTS 3
					T+12 miesięcy ⁽⁵⁾	Siatka ⁽²⁾
			MA	31.12.RR	T+18 miesięcy ⁽⁵⁾	NUTS 3
			MA	31.12.RR	T+24 miesiące	LAU
			D	31.12.RR	T+18 miesięcy ⁽⁵⁾	NUTS 3
			D	31.12.RR	T+24 miesiące	LAU
		Społeczno-ekonomiczne cechy osoby	MA	31.12.RR	T+18 miesięcy ⁽⁵⁾	NUTS3 + Siatka ⁽⁶⁾
			MA	31.12.RR	T+24 miesiące	LAU
			D	31.12.RR	T+24 miesiące	NUTS3 + LAU

Dziedzina	Temat	Temat szczegółowy	Częstotliwość	Czas odniesienia (dzień lub okres)	Termin przekazywania danych	Poziom terytorialny
	Płodność	Urodzenia żywe	Q	Miesiąc	T+60 dni	Krajowy ⁽¹⁾
			A	Rok	T+10 miesięcy ⁽⁴⁾	NUTS3 + LAU
		Przeprowadzone legalnie aborcje ⁽⁶⁾	A	Rok	T+12 miesięcy	Krajowy
	Umieralność	Zgony	Q	Miesiąc, tydzień ⁽⁶⁾	T+60 dni	Krajowy ⁽²⁾
			A	Rok	T+10 miesięcy ⁽⁴⁾	NUTS3 + LAU
		Zgony niemowląt	A	Rok	T+9 miesięcy ⁽⁴⁾	Krajowy
		Późne urodzenia martwe ⁽⁶⁾	A	Rok	T+12 miesięcy	Krajowy
	Partnerstwa	Małżeństwa i zarejestrowane związki partnerskie	A	Rok	T+12 miesięcy	Krajowy
		Cechy osób wstępujących w związek małżeński lub zarejestrowany związek partnerski	A	Rok	T+12 miesięcy	Krajowy
		Rozwody i rozwiązania zarejestrowanych związków partnerskich	A	Rok	T+12 miesięcy	Krajowy

Dziedzina	Temat	Temat szczegółowy	Częstotliwość	Czas odniesienia (dzień lub okres)	Termin przekazywania danych	Poziom terytorialny
	Migracja	Imigranci	Q	Miesiąc	T+120 dni	Krajowy ⁽¹⁾
			A	Rok	T+6 miesięcy	Krajowy ⁽²⁾
					T+12 miesięcy	NUTS3
		Emigranci	A	Rok	T+6 miesięcy	Krajowy ⁽²⁾
					T+12 miesięcy	NUTS3
		Migracja wewnętrzna	A	Rok	T+12 miesięcy	NUTS3
	Nabycie i utrata obywatelstwa państwa członkowskiego i Unii	Osoby, które nabyły obywatelstwo	A	Rok	T+9 miesięcy	Krajowy
		Osoby, które utraciły obywatelstwo/zrzekły się obywatelstwa	A	Rok	T+9 miesięcy ⁽⁴⁾	Krajowy
Mieszkanie	Pomieszczenia mieszkalne	Cechy pomieszczeń mieszkalnych	D	31.12.RR	T+24 miesiące	NUTS3 + LAU
	Mieszkania konwencjonalne	Podstawowe cechy budynku	MA	31.12.RR	T+24 miesiące	NUTS3 + LAU + Siatka
			D	31.12.RR	T+24 miesiące	NUTS3 + LAU
		Charakterystyka energetyczna budynku ⁽⁷⁾	A (począwszy od 2035 r.)	31.12.RR	T+12 miesięcy	NUTS3
			MA	31.12.RR	T+18 miesięcy ⁽⁵⁾	NUTS3 + Siatka
			D	31.12.RR	T+24 miesiące	NUTS3 + LAU

Dziedzina	Temat	Temat szczegółowy	Częstotliwość	Czas odniesienia (dzień lub okres)	Termin przekazywania danych	Poziom terytorialny
	Zamieszkane mieszkania konwencjonalne	Cechy zamieszkaných mieszkań konwencjonalných	D	31.12.RR	T+24 miesiące	NUTS3
		Wykorzystanie zamieszkaných mieszkań konwencjonalných	D	31.12.RR	T+24 miesiące	NUTS3
Rodziny i gospodarstwa domowe	Rodziny	Cechy rodziny	D	31.12.RR	T+24 miesiące	NUTS3 + LAU
	Gospodarstwa domowe	Cechy gospodarstwa domowego	A	31.12.RR	T+24 miesiące	Krajowy
			MA	31.12.RR	T+24 miesiące	NUTS3 + LAU
		Sytuacja osoby w gospodarstwie domowym	A	31.12.RR	T+24 miesiące	NUTS3
			D	31.12.RR	T+24 miesiące	NUTS3 + LAU

(¹) Pierwsze szacunki liczby ogółem na poziomie krajowym.
(²) Pierwsze szacunki, w podziale ograniczonym do wieku i płci.
(³) Liczba ludności ogółem na poziomie krajowym w tym zbiorze danych jest przekazywana Radzie przez Komisję zgodnie z art. 3 ust. 7.
(⁴) T+12 miesięcy do 2035 r.
(⁵) T+24 miesiące do 2035 r.
(⁶) Przekazywane dobrowolnie.
(⁷) Na podstawie art. 6 ust. 5 niniejszego rozporządzenia państwo członkowskie przekazuje po raz pierwszy dane dotyczące charakterystyki energetycznej budynków najpóźniej 24 miesiące od dnia, w którym krajowa baza danych dotycząca charakterystyki energetycznej budynków utworzona zgodnie z art. 22 dyrektywy (UE) 2024/1275 staje się dostępna w tym państwie członkowskim. Zgodnie z art. 5 ust. 2 akapit drugi niniejszego rozporządzenia dane dotyczące efektywności energetycznej budynków ograniczone są do danych dostępnych w tej krajowej bazie danych.

Objaśnienia dotyczące kolumny pod nagłówkiem „Częstotliwość”	
Co kwartał	Q
Co roku	A
Co kilka lat (lata zakończone cyframi „1”, „5” i „8”)	MA
Co dziesięć lat (lata zakończone cyfrą „1”)	D